

2019RGW03

DATUM	21-11-2018
AAN	Commissie RGW
VAN	GS - gedeputeerde Maasdam
DOORKIESNUMMER	2046
ONDERWERP	Aanpak pilot Groene Contour

Ik heb bij de behandeling van motie 59 “versnelling groene contour” aan u toegezegd dat ik u in het najaar van 2018 zal informeren over de aanpak pilot groene contour.

Inleiding

De opgave – zoals afgesproken in het Akkoord van Utrecht – dat derden zonder provinciale financiering 3000 ha aan Groene Contour ontwikkelen, blijft achter bij de verwachtingen. Sinds het sluiten van het Akkoord van Utrecht in januari 2011 is slechts 80 ha aan groene Contour door derden ontwikkeld, met name door toedoen van de ontwikkeling van landgoederen door de inzet van het “rood voor groen” instrument.

Afgezien van enkele particuliere terreinen, stoppende agrariërs of hobbyboeren bestaat het merendeel van de Groene Contour, ongeveer 90%, uit agrarische percelen van actieve agrarische ondernemingen. Uit voortgangsrapportages, enquêtes en verkenningen blijkt dat de realisatie van Groene Contour natuur op percelen van actieve agrarische ondernemingen niet van de grond is gekomen. Dit voornamelijk vanwege het feit dat de kosten voor afwaardering en inrichting van een agrarisch perceel naar een natuur perceel van gemiddeld € 60.000,- per hectare gewoonweg te hoog zijn voor een actieve agrarische onderneming.

Omdat dit 90% van het Groene Contour areaal betreft, betekent dit dat de realisatie van Groene Contour natuur bij ongewijzigd beleid niet veel sneller zal gaan dan het huidige tempo van circa 10 ha/jaar (via rood voor groen instrument).

Met de motie verzoekt u mij om in samenwerking met in het veld actieve partijen haalbare scenario's te ontwikkelen die mogelijk een versnelling kunnen realiseren in de ontwikkeling van de Groene Contour.

Aanpak

Zoals verwoord in de vastgestelde Landbouwwis-2018 zal de pilot Groene Contour worden uitgevoerd door de in het actieplan “Duurzame Landbouw Met natuur” (DLMN) verenigde partijen. Dit zijn: LTO, Agrarisch collectieven, NMU, TBO's, LEU, UPG en Waterschappen). Als amendement op de landbouwwis-2018 is verzocht de resultaten van de pilot Groene Contour in de Kopgroep Akkoord van Utrecht te bespreken en te bezien wat de resultaten betekenen voor het Akkoord van Utrecht.

In opdracht van de provincie zullen zij op kansrijke locaties pilots uitvoeren, die moeten leiden tot haalbare ontwikkelscenario's voor een versnelling van de realisatie van natuur in de Groene Contour.

Opdracht

Uitgangspunt voor de uitvoering van de pilot Groene Contour is dat er voor de agrarische bedrijfstakken melkveehouderij en akkerbouw verschillende in de praktijk bruikbare ontwikkelscenario's worden uitgewerkt waarbij er sprake is van:

1. een versterking van het NNN en de Utrechtse biodiversiteit:

De haalbaarheid van de verschillende ontwikkelscenario's moet binnen het Groene Contour areaal (zie provinciale ruimtelijke structuurvisie) bij voorkeur worden uitgewerkt voor agrarische gebieden omsloten of in de directe nabijheid van het NNN, langs KRW waterlopen en voor gebieden met een hoge dichtheid aan Groene Contour clusters.

2. een duurzame borging van de ecologische doelen:

Om maximale experimenteer ruimte te creëren mag in de pilot flexibel met de ecologische afspraken van het Akkoord van Utrecht worden omgegaan.

De uitkomst van de ontwikkelscenario's moet leiden tot ecologisch doelbereik, waarbij:

- de systematiek van tabel 1 van het Natuurbeheerplan-2019 is gevolgd (hieruit volgt dat het bijvoorbeeld niet de bedoeling is om heide te ontwikkelen in het Kromme Rijn gebied),
- rekening is gehouden met in de buurt aanwezige natuurtypen, aandachtsoorten en abiotische omstandigheden en
- is gelet op mogelijkheden voor buffering en/of verbinding (corridors/stapstenen) van nabijgelegen natuurgebieden.

3. de aanwezigheid van een onderliggend bedrijfseconomisch haalbaar verdienmodel:

Hierdoor zouden mogelijkheden kunnen ontstaan voor een versnelde realisatie van de Groene Contour door agrarische ondernemingen, zonder dat ze gebruik te hoeven maken van provinciale financiering voor natuurrealisatie.

Er wordt minimaal 1 ontwikkelscenario voor melkveehouderijbedrijven en 1 ontwikkelscenario voor akkerbedrijven uitgewerkt, die indien noodzakelijk op maximaal 4 locaties in de praktijk op haalbaarheid worden uitgetest.

De pilot heeft betrekking op levensvatbare agrarische bedrijven (dus niet op de zogenaamde "stoppers").

Voor deze locaties moet de 0-situatie voor flora en fauna op basis van provinciale monitoringsgegevens in kaart worden gebracht.

Uiteraard is het de bedoeling om zoveel mogelijk meekoppelkansen op het gebied van circulariteit, milieu, energie, water, bodemdaling, landschap en klimaat mee te nemen, maar dit mag niet ten koste gaan van de beoogde ecologische doelen omdat deze in de Groene Contour voorrang hebben.

Resultaat

De pilot zal een rapportage met conclusies en aanbevelingen opleveren voor de provincie en de Kopgroep Akkoord van Utrecht, waaruit blijkt of en zo ja, op welke manieren een versnelde realisatie van de Groene Contour door agrarische ondernemingen haalbaar is zonder provinciale financiering voor natuurrealisatie.

Organisatie

De opdracht zal door de provincie worden verstrekt aan Natuur en Milieufederatie Utrecht (NMU) die - namens en in volmacht van de andere actieplan partijen - de pilot zal uitvoeren. Hiertoe staat hen een bedrag van 100.000 euro ter beschikking.

NMU organiseert op 27 november 2018 als voorbereiding op de pilot een impactanalyse op basis van de randvoorwaarden van dit plan van aanpak.

Naast de waterschappen en gebiedscommissies zal de provincie zitting nemen in een begeleidingscommissie.

Op deze manier is de afstemming met gebiedscommissies gewaarborgd.

Kerntaken van de begeleidingscommissie zijn voortgangsbewaking en eventuele bijsturing.

Planning

Hieronder is in hoofdlijnen de planning van de pilot Groene contour aangegeven.

November - december 2018:

Inventarisatie en impactanalyse van mogelijke ontwikkelscenario's door actieplan partijen:

In deze periode moet globaal duidelijk worden welke ontwikkelscenario's op hun haalbaarheid zullen worden onderzocht.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- het uittesten van 10% groenblauwe dooradering in plaats van vlakdekkende natuur,
- de combinatie met zonnevelden of natuurteelten,

- het naar voren halen van onderhoudsbudgetten of
- het gedeeltelijk in plaats van volledig omzetten naar natuur.

Januari 2019:

Opdracht:

In samenwerking met actieplan partijen en volgens de voorwaarden en kaders zoals hierboven genoemd wordt de opdracht geformuleerd (waarom, wat, waar, hoe etc.)

Provincie geeft opdracht aan NMU, die namens de Actieplan partijen de pilot voor een bedrag van € 100.000,- zal uitvoeren.

Januari 2019:

Bestuurlijke aftrap:

Eind januari zal de bestuurlijke aftrap plaatsvinden.

Februari 2019:

Start pilot:

Begin februari zal de pilot starten.

Februari - april 2019:

Uitwerking van ontwikkelscenario's:

In deze periode worden de op specifieke bedrijfstypes en prioritaire gebieden toegespitste ontwikkelscenario's verder uitgewerkt.

Mei 2019 - september 2020:

Uitvoering pilot Groene Contour en monitoring tussenresultaten:

De haalbaarheidsanalyse van de ontwikkelscenario's zal rond mei 2019 starten en na ongeveer anderhalf jaar worden afgerond. Periodiek (drie maandelijks) zullen de tussentijdse resultaten in de begeleidingscommissie worden besproken en indien nodig worden bijgestuurd.

Oktober 2019:

Terugkoppeling naar verantwoordelijk gedeputeerde.

Rond oktober 2019 zullen tussentijdse resultaten worden teruggekoppeld richting verantwoordelijk gedeputeerde.

September - december 2020:

Terugkoppeling eindresultaten pilot Groene Contour met Kopgroep Akkoord van Utrecht:

De pilot Groene Contour wordt uiterlijk in september 2020 afgesloten door oplevering van een rapport met conclusies en aanbevelingen.